

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та державної безпеки
Кафедра історії України та археології

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
«УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ІСТОРИЧНОМУ
ТА КУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТАХ»
підготовки магістра
Галузі знань 22 – Охорона здоров'я
спеціальності 226 – Фармація, промислова фармація
Освітньо-професійної програми – «Фармація»

Силабус освітнього компонента «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» підготовки магістра, галузі знань 22 – Охорона здоров'я, спеціальності 226 – Фармація, промислова фармація, форма навчання – денна, за навчальним планом, затвердженим 2022 р.

Розробник: Панишко Сергій Дмитрович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та археології, Пришляк Володимир Васильович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та археології.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: д.фарм.н., проф. Федоровська М.І.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри історії України та археології

Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри: д. іст. наук, проф. Баран В.К.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 22 - Охорона здоров'я Спеціальність: 226 - Фармація, промислова фармація Освітньо-професійна програма: «Фармація» освітній рівень: другий (магістерський)	Нормативний
Кількість годин / кредитів: <i>90 / 3</i>		Рік навчання: 1-ий
		Семестр: 2-ий
ІНДЗ: немає		Лекції: 28 год
		Практичні: 24 год
		Самостійна робота: 32 год
		Консультації: 6 год
		Форма контролю: залік
Мова навчання		<i>українська</i>

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: *Панишко Сергій Дмитрович*

Науковий ступінь: *кандидат історичних наук*

Вчене звання: *доцент*

Посада: *доцент кафедри історії України та археології*

Контактна інформація – 067-456-2364, panishko63@gmail.com

Дні занять: *згідно розкладу*

III. Опис освітнього компоненту

1. Анотація освітнього компоненту. Освітній компонент «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» належить до нормативних, оскільки формує системне уявлення про історію та культуру України у нерозривному зв'язку з європейським історично-культурним простором, вивчає, порівнює та переосмислює перебіг політичних, соціально-економічних та культурних процесів в Україні у європейському контексті, сприяє усвідомленню необхідності утвердження незалежної України та входження її як рівноправного партнера до Європейського Союзу.

Пререквізити: Вивчення освітнього компонента передбачає знання програми історії України рівня повної загальної середньої освіти.

2. Мета і завдання освітнього компонента «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» є ознайомлення здобувачів освіти із багатовіковою минувиною України у сукупності економічних, суспільних, політичних і культурних явищ і подій, у їхньому поступальному розвитку з історичними закономірностями складного процесу становлення та розвитку Української держави як європейської країни від найдавніших часів до наших днів.

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» є:

- надати здобувачам знання про основні напрямки, тенденції та закономірності становлення й розвитку української державності, розкрити їх органічну єдність і водночас специфіку в контексті європейської цивілізації;
- навчити студентів вільно оперувати історичними та культурологічними категоріями й поняттями та розуміти їх генезу;
- сформуванати у студентів уміння самостійно вивчати й аналізувати історичні та культурні процеси, події та явища;
- виховувати у студентів почуття патріотизму, пошани до історичного минулого свого народу.

3. Результати навчання (Компетентності)

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

ЗК 3. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 13. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій; здатність вести здоровий спосіб життя.

4. Програмні результати навчання

ПРН 1. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії, яка базується на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 5. Позиціонувати свою професійну діяльність та особистісні якості на фармацевтичному ринку праці; формулювати цілі власної діяльності з урахуванням суспільних і виробничих інтересів.

5. Структура освітнього компоненту.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Вступ. Україна в європейській історії	4	2		2		
Тема 2. Давня історія України	4	2		2		
Тема 3. Київська держава	8	2	2	2	2	ОВС*, ДС* 5 балів
Тема 4. Галицько-Волинська держава	6	2	2	2		ОВС, ДС 5 балів
Тема 5. Українські землі у складі Великого князівства Литовського	4	2		2		
Тема 6. Українські землі Речі Посполитої XVI – першої половини XVII ст.	6	2	2	2		ОВС, ДС 5 балів
Тема 7. Національно-визвольна війна в Україні середини XVII ст. та Руїна.	8	2	2	4		ОВС, ДС 5 балів
Тема 8. Гетьманщина та інші українські землі в останній чверті XVII–80-х рр. XVIII ст.	8	2	2	2		ОВС, ДС 5 балів
Експрес опитування						15 балів
Тема 9. Українські землі у складі Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперій (кінець XVIII – початок XX ст.)	6	2	2	2		ОВС, ДС 5 балів
Тема 10. Українська революція 1917–1921 рр.	8	2	2	2	2	ОВС, ДС 5 балів
Тема 11. Україна у міжвоєнний період (1921–1939 рр.)	6	2	2	2		ОВС, ДС 5 балів
Тема 12. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	6	2	2	2		ОВС, ДС 5 балів
Тема 13. Україна у післявоєнні роки	6	2	2	2		ОВС, ДС 5 балів

Тема 14. Україна в період незалежності	8	2	2	2	2	ОВС, ДС 5 балів
Тема 15. Європейський вибір та євроатлантична стратегія сучасної України.	4		2	2		ОВС, ДС 5 балів
Експрес опитування						15 балів
Активність на заняттях						10 балів
Всього годин/ Балів	90	28	24	32	6	100

Методи контролю*: ОВС – оцінка виступу студента, ДС – дискусія

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота передбачає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу по кожній темі та навчальної літератури з переліку рекомендованої викладачем літератури відповідно до структури освітнього компоненту. Загалом, на самостійну роботу виділено 32 години.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання відбувається згідно [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 29.06.2022 р.](#)

Під час вивчення освітнього компоненту передбачена можливість визнання отриманої студентом неформальної освіти як оцінку з окремих тем згідно [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.06.2022 р.](#)

Політика щодо дедлайнів:

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття – на консультаціях (графік яких є попередньо узгодженим з викладачем) він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати відповідну кількість балів, які були визначені на дану тему заняття.

Політика щодо академічної доброчесності:

Процес вивчення освітнього компонента здійснюється за умов дотримання здобувачами освіти та викладачем [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки від 30.10.2020 р.](#)

V. Підсумковий контроль

Запропонований освітній компонент оцінюється за накопичувальною системою. Максимальний бал який може отримати студент складає 100 балів, з яких 60 балів – за роботу на практичних заняттях (не більше 5 балів за роботу на одному занятті), 30 б. за експрес опитування (Експрес опитування відбувається в усній формі (проводиться на 8 та 14 практичних заняттях по 15 б. за кожне) та 10 б. за активну роботу в аудиторії (доповнення доповідача не більше 1 б. за одне заняття, за винятком дати проведення експрес опитування). Сума отриманих балів може бути зарахована як атестаційний бал за згодою здобувача. В разі незгоди його бали анулюються. У такому випадку атестація здійснюється в усній формі у вигляді заліку.

Перелік питань до заліку:

1. Походження українського народу через призму європейського етногенезу.
2. Антична культура грецьких полісів Північного Причорномор'я.
3. Кочові цивілізації українського Степу: кіммерійці, скіфи, сармати.
4. Київська Русь в історії середньовічної Європи.
5. Запровадження християнства та його вплив на політику та культуру Русі.

6. Європейський вектор у зовнішній політиці та династичні зв'язки Рюриковичів часів Київської Русі.

7. Галицько-Волинська держава – “Королівство Русі” у контексті середньовічної європейської історії та культури.

8. Українські землі у складі Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського та Польського королівства.

9. Утворення Кримського ханату та його експансія на українські землі.

10. Культурно-просвітницька діяльність братств.

11. Козацтво в українській історії та культурі XVI – першої половини XVII ст. Європейські аналоги українського козацтва.

12. Гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний та його діяльність.

13. Люблінська унія 1569 р.

14. Берестейська церковна унія 1596 р.

15. Розвиток культури в Україні у другій половині XVI – першій половині XVII ст.

16. Східноєвропейська криза і Визвольна війна в Україні середини XVII ст. під проводом Богдана Хмельницького. Історичні передумови і причини Хмельниччини 1648–1657 рр.

17. Переяславсько-Московська угода 1654 р. та її оцінка в історіографії.

18. Міжнародна дипломатія Війська Запорозького доби Хмельниччини. Віленський договір 1656 р.

19. Геополітичні причини Руїни.

20. Гадяцький трактат Війська Запорозького із Річчю Посполитою 1658 р.

21. Військово-політичне протистояння в Україні періоду Руїни (1658–1678 рр.)

22. Міжнародні договори та поділ українських земель між іноземними державами у 60–80-х рр. XVII ст.

23. Українські землі у європейській геополітиці та культурі останньої чверті XVII – XVIII ст.

24. Гетьман Іван Мазепа і мазепинці.

25. “Балто-Чорноморська вісь”: шведсько-український союз 1708–1709 рр.

26. Пилип Орлик та його конституційний проект 1710 р.

27. Запорозька Січ у XVIII ст.

28. Правобережжя і західноукраїнські землі: гайдамацький і опришківський рухи.

29. Культурне життя в Україні у другій половині XVII–XVIII ст. Феномен козацького бароко.

30. Три поділи Речі Посполитої та їхній вплив на українські землі.

31. Наддніпрянська Україна у першій половині XIX ст.

32. Західноукраїнські землі у першій половині XIX ст. “Руська трійця”.

33. “Весна народів” 1848–1849 рр. і українське національне відродження.

34. Кирило-Мефодіївське товариство.

35. Суспільно-політичне життя та національні рухи в Наддніпрянщині у другій половині XIX ст.

36. Реформи 60–70-х рр. XIX ст. та їхній вплив на розвиток Наддніпрянської України.

37. Західноукраїнські землі у другій половині XIX ст.

38. Класики української літератури, живопису, музики і театру другої половини XIX – початку XX ст.

39. Україна у Першій світовій війні.

40. Українські січові стрільці.

41. Українська революція 1917–1921 рр. УНР часів Української Центральної Ради.

42. Українська Держава у період гетьманату Павла Скоропадського 1918 р.

43. УНР часів Директорії, її внутрішня та зовнішня політика.

44. ЗУНР. Польсько-українська війна 1918–1919 рр.

45. Боротьба за соборність: Злука УНР і ЗУНР 22 січня 1919 р. та її історичне значення.

46. Українізація в радянській Україні у 20–30-х рр. ХХ ст.
47. Голодомор 1932–1933 рр. в Україні: причини та наслідки.
48. Економічна та національно-культурна політика Другої Речіпосполитої стосовно західноукраїнських земель.
49. Товариства “Просвіта”, “Рідна школа” та їх роль в духовному і культурному житті краю.
50. Карпатська Україна в європейській геополітиці.
51. Радянізація в західноукраїнських областях у 1939–1941 рр.
52. Початок німецько-радянської війни 1941–1945 рр. Нацистський окупаційний режим в Україні (1941–1944 рр.).
53. Культурне життя в умовах нацистської окупації.
54. Рух Опору в Україні під час Другої світової війни. Українська Повстанська Армія та її боротьба.
55. Повторна радянізація західноукраїнських областей.
56. Відбудова народного господарства в УРСР у другій половині 40-х – на початку 50-х рр. ХХ ст.
57. Суть і зміст процесу “десталінізації” в УРСР у період хрущовської “відлиги”.
58. Радянський тоталітаризм і національна культура в УРСР другої половини 1960-х – 1985 рр.
59. Дисидентський рух.
60. Горбачовська “перебудова” в Україні.
61. Утворення Народного руху України та інших політичних партій.
62. Історичні передумови проголошення незалежності України. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р.
63. Економічний розвиток та культурне життя в незалежній Україні.
64. Будапештський меморандум 1994 р. про гарантії безпеки для України.
65. Незалежна Україна на міжнародній арені. Шлях до ЄС.
66. Європейський вибір і євроатлантична стратегія сучасної України.
67. Проблема вступу України до Європейського Союзу і Північноатлантичного альянсу (НАТО). Євромайдан – Революція гідності 2013–2014 рр.
68. Анексія Криму Російською Федерацією та її наслідки для загальноєвропейської системи безпеки.
69. Російсько-українська війна і європейська дипломатія.
70. Україна-Європа: основні тенденції політичного, економічного та культурного співробітництва у першій чверті ХХІ ст.

VII. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної нації ХІХ–ХХ століття. Київ: Yakaboo Publishing, 2019.
2. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / пер. з англ. Р. Клочка. Харків: Книжковий клуб «КСД», 2016.

3. Смолій В., Степанков В., Горобець В., Чухліб Т. Дипломатія на «межі світу»: міжнародні відносини та зовнішня політика Української держави (XVII ст. – 1750-ті рр.). Посібник для університетів. Київ: Вид-во «АМЕННОТЕР», 2016. [е-видання]. <https://www.academia.edu/23729857/>

Додаткова література

1. Історія української культури: у 5 т. Київ: Наук. думка, 2001–2013. ТТ. 1–5.
2. Пришляк В. В. Історія України: Навчальний посібник для студентів вузів: у 2 ч. Ч. 1: Від давніх часів до кінця XVIII ст. Брест: Вид-во БрДУ ім. О. С. Пушкіна, 2004.
3. Наливайко Д. Очима Заходу. Рецепція України в Західній Європі XI–XVIII ст. Київ: Основи, 1998.
4. Терещенко Ю. І. Україна і європейський світ: Нариси історії від утворення Старокиївської держави до кінця XVI ст. Київ: Перун, 1996.
6. Україна в Європі: пошуки спільного майбутнього [кол. монографія] / кер. автор. кол. і наук. ред. проф. А. І. Кудряченко. Київ: Фенікс; Інститут європейських досліджень НАН України, 2009. [е-видання]. <https://elibrary.ivinas.gov.ua/2304/1/2009.pdf>
7. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. 2-е вид., переробл. та розшир. Київ: Критика, 2005.

Інтернет-ресурси:

- <http://resource.history.org.ua/> – сайт Інституту історії України НАН України
- <http://archeos.org.ua/> – сайт Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України
- <http://litopys.org.ua/>, <http://izbornyk.org.ua/> – електронна бібліотека текстів, публікацій джерел та досліджень з історії України та історії української культури IX–XVIII ст.
- <http://historians.in.ua/> – Історичний веб-портал Historians.in.ua